

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/150/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123255364
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6123255364.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému M. Č., narodenom XX. A. XXXX, M. XXX, o zaplatenie 8.027,54 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 20Csp/18/2023, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 30. apríla 2024 sp. zn. 20CoCsp/7/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“, alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 27. októbra 2023 č. k. 20Csp/18/2023-160 rozhodol tak, že žalobu zamietol (I.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením (II.). Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 39, § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1 a 9, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 110 ods. 1, § 524 ods. 1 a 2, § 558 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, § 7 ods. 2, § 9 ods. 1, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“). Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pôvodná žalobkyňa (Slovenská sporiteľňa, a. s.) so žalovaným, ako dlžníkom uzatvorila X. septembra XXXX Zmluvu o spotrebiteľskom splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX vo výške 10.000 eur (ďalej len „zmluva“). Dňa 30. októbra 2019 pôvodná žalobkyňa vyzvala žalovaného na úhradu dlžných splátok, vo vzťahu ku ktorým bol v omeškaní za viac ako 3 mesiace v sume 2.413,40 eura a upozornila ho zároveň na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Z poštového podacieho hárku vyplynulo, že banka zaslala uvedenú listinu na adresu žalovanému doporučenou poštou 4. novembra 2019. Z printscreen-u z internetovej stránky Slovenskej pošty, a. s. vyplynulo, že žalovaný si túto výzvu prevzal na pošte 11. novembra 2019. Dňa

2. decembra 2019, t. j. po predchádzajúcej výzve a upozornení na možnosť žiadať celý dlh v dôsledku omeškania s úhradou záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy a nerešpektovanie predchádzajúcich výziev, žalobkyňa vyzvala žalovaného k okamžitej úhrade celého úveru vo výške 9.777,43 eura v dôsledku zosplatnenia, a to v lehote do 15 dní na označené číslo účtu. Z fotokópie doručenky vyplynulo, že banka zaslala uvedenú listinu na adresu žalovaného doporučenou poštou a 6. decembra 2019 bola prevzatá. Dňa XX. marca XXXX uzavrela Slovenská sporiteľňa, a. s., ako postupca, so žalobkyňou, ako postupníkom, Zmluvu o postúpení pohľadávok č. 0222/2020/CE, predmetom ktorej boli pohľadávky vrátane ich príslušenstva uvedené v prílohe č. 1 tejto zmluvy. V prílohe k zmluve o postúpení pohľadávok bola ako predmet postúpenia uvedená aj pohľadávka voči žalovanému v celkovej výške 10.241,73 eura, ktorá vznikla z úveru č. 5061821788, pričom pohľadávka bola zosplatnená 1. decembra 2019. O postúpení pohľadávky vyhotovila pôvodná veriteľka oznámenie z 2. decembra 2019 adresované žalovanému. V zmysle predloženej Dohody o uznaní dlhu a o úhrade pohľadávky v splátkach zo X. mája XXXX (ďalej aj ako „Dohoda“) sa zaviazal žalovaný ním uznaný dlh splácať v dohodnutých splátkach. Súd prvej inštalácie predovšetkým posúdil daný vzťah medzi stranami sporu vzhľadom na jeho charakter ako spotrebiteľský, prednostne naň aplikujúc normy spotrebiteľského práva. Ex offio - z úradnej povinnosti zisťoval, či zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky obligatórne náležitosti zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu jej uzavretia a konštatoval, že predmetná zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. a) až písm. k), písm. r) a písm. y), zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu jej uzavretia, vysporiadajúc sa v tomto smere aj s námietkami žalovaného ako nedôvodnými. Súd prvej inštalácie ďalej uzavrel, že Slovenská sporiteľňa a. s. (predchodca žalobkyne) pred postúpením pohľadávky splnila podmienky ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách pre platné postúpenie pohľadávky. Zaoberal sa tiež tvrdeniami žalovaného o tom, že žalobkyňa pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere neposudzovala s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného, ako spotrebiteľa, splácať úver v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktoré vychádzajúc z dokazovania neposúdil ako opodstatnené. Následne z úradnej povinnosti súd prvej inštalácie tiež skúmal, či právo žalobkyne nebolo premlčané v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka ku dňu podania žaloby. Konštatoval, že z listinných dôkazov predložených žalobkyňou vyplynulo, že žalovaný porušil svoju zmluvnú povinnosť tým, že poskytnutý úver riadne nesplácal. Splátky úveru boli podľa zmluvy splatné vždy do 17. dňa v mesiaci. Súd prvej inštalácie z obsahu prehľadu splátok zistil, že splátkou v omeškaní viac ako 3 mesiace bola splátka splatná 17. augusta 2019. V zmysle uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/224/2021 z 30. novembra 2022, sp. zn. 4Cdo/132/2021 z 15. decembra 2022, sp. zn. 7Cdo/347/2021 z 31. januára 2023 premlčacia doba ohľadom zosplatneného zostatku úveru začala plynúť prvý deň nasledujúci po troch mesiacoch od omeškania so zaplatením splátky, pre nesplnenie ktorej banka uplatnila právo žiadať predčasné splatenie úveru. Premlčacia doba ohľadom nej začala plynúť 18. novembra 2019. Premlčacia doba na základe § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony neplynula od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 (35 dní) a premlčacia doba neplynula na základe § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. v znení zákona č. 9/2021 Z. z. od 19. januára 2021 do 28. februára 2021 (41 dní), koniec premlčacej doby tak pripadol na 1. februára 2023. Žaloba bola podaná na Okresný súd Banská Bystrica 28. februára 2023, teda po jej uplynutí, z ktorého dôvodu vyhodnotil žalovaný nárok (právo) za premlčaný, a pre stratu jeho vymáhateľnosti na súde, žalobu zamietol. Nestotožnil sa s tvrdením žalobkyne, že na základe dohody o uznaní dlhu a o úhrade pohľadávky v splátkach zo 7. mája 2020 začala v zmysle § 110 Občianskeho zákonníka plynúť nová 10 ročná premlčacia doba od kedy k uznaniu dlhu došlo, resp. od uplynutia lehoty na plnenie uvedenej v uznaní dlhu. Súd prvej inštalácie posúdil túto dohodu za absolútne neplatnú, resp. neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorou žalobkyňa chcela dosiahnuť predĺženie premlčacej doby. Žalobkyňa uzavretie dohody dosiahla v rozpore s ustanoveniami na ochranu žalovaného ako spotrebiteľa konaním, ktoré súd hodnotil ako nekalú obchodnú praktiku podľa § 7 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z. z. a zároveň aj ako konanie v rozpore s dobrými mravmi podľa § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. Žalovaný dohodu uzavrel len s cieľom, aby dosiahol splátky dlhu, keďže nechcel, aby žalobkyňa na neho podal žalobu na súd. V čase podpisu dohody už bol úver zosplatnený, a ak žalovaný chcel dosiahnuť možnosť úver splácať v splátkach a vyhnúť sa súdnemu konaniu, neskôr vymáhaniu cestou súdneho exekútora, musel podpísať dohodu, ktorej obsah však ovplyvniť nemohol. Súd prvej inštalácie vychádzal aj zo Smernice Európskeho

parlamentu a Rady č. 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom. Nekalé obchodné praktiky sú podľa § 7 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. zakázané a zakázané je aj konanie predávajúceho v rozpore s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.), v prípade predmetného uznania dlhu, tak išlo o neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie nemohol vydať ani rozsudok pre uznanie nároku žalobcu, ako to navrhla právna zástupkyňa žalobkyne na pojednávaní poukazujúc na to, že žalovaný na pojednávaní viackrát uviedol, že súhlasí so žalobou. Predpokladom pre vydanie rozsudku súdu pre uznanie nároku v zmysle § 282 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) je, aby žalovaný uznal žalovaný nárok čo do jeho dôvodu a výšky a aby žalobkyňa navrhla vydanie rozsudku pre uznanie nároku. V danom prípade nebola splnená prvá podmienka. Najvyšší súd SR v obdobnej právnej veci v rozsudku pod sp. zn. 7Cdo/179/2020 z 30. novembra 2021 konštatoval, že v spotrebiteľskom spore možno za relevantný prejav spotrebiteľa, že uznáva nárok dodávateľa (§ 282 CSP) považovať iba jednoznačný, pochybnosti nevyvolávajúci prejav spotrebiteľa, ku ktorému pristúpil až po osobitnom poučení súdom v zmysle § 292 písm. b) CSP, a to nielen v rozsahu všeobecnej poučovacej povinnosti. Súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/147/2021 z 1. decembra 2022, v ktorom bol prijatý právny záver, že v spotrebiteľských sporoch nesmie súd rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku (§ 282 CSP) v prípade, že sa uznávací prejav žalovaného spotrebiteľa týka premlčaného práva dodávateľa. Najvyšší súd SR uzavrel, že ak premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať (nemožno ho uplatniť v súdnom ani v inom procesnom konaní), je v zásade neprípustné domáhať sa žalobou priznania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 54a Občianskeho zákonníka. Pokiaľ si žalobca takýto procesný nárok aj tak uplatní, žaloba musí byť zamietnutá, a to aj pre prípad, že dôjde k uznaniu nároku žalovanou stranou. Podmienka uznania nároku totiž nie je splnená vtedy, ak by vydanie rozsudku pre uznanie nároku bolo v rozpore s kogentným ustanovením § 54a Občianskeho zákonníka. Splneniu zákonnej podmienky pre vydanie rozsudku na základe uznania nároku bráni také uznanie nároku, ktorý je (ex lege) zo zákona zbavený súdnej vymáhateľnosti. Súd prvej inštancie tak žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 v spojitosti s § 262 ods. 2 CSP tak, že žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania z dôvodu zamietnutia žaloby v celom rozsahu.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 30. apríla 2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (I.) a žalovaný mal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (II.). Svoje rozhodnutie vecne odôvodnil tým, že žalobkyňa odvolaním namietala nesprávne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie na ktorých založil svoje zamietavé rozhodnutie, na závere o premlčaní uplatneného nároku tvrdiac jednak, že aj bez existencie uznania dlhu, v čase podania žaloby nebol jeho nárok premlčaný. Nesprávnosť vzhľadala tiež v posúdení dohody o uznaní dlhu a o úhrade pohľadávky v splátkach ako neplatného právneho úkonu a v konečnom dôsledku namietala nesprávny postup súdu prvej inštancie v tom, že tento nepostupoval v súlade s ust. § 282 CSP, t. j. neobmedzil sa len na skúmanie procesných podmienok, ktorých splnenie je potrebné na to, aby mohol vydať rozsudok pre uznanie, ale nesprávne skúmal aj hmotnoprávnu stránku, čím podľa jej názoru došlo k porušeniu rovnosti strán sporu pred súdom.

2.1. Preskúmaním rozhodujúcich skutočností, odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky žalobkyne ako neopodstatnené. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, vykonal predložené dôkazy v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie, tieto vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ustanovení § 191 CSP a zo správne zistených skutočností, vyvodil tiež správne právne závery na ktorých založil svoje rozhodnutie. Výsledkom vykonaného dokazovania bol zodpovedajúci jeho skutkový a právny záver, s ktorým sa odvolací súd plne identifikoval, že nárok žalobkyne uplatnený v spore z hľadiska jeho spotrebiteľského charakteru, podliehajúcom normám spotrebiteľského práva (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, § 54a Občianskeho zákonníka v znení zák. č. 343/2018 Z. z. účinného od 5. decembra 2018, tiež zákonu č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľskom úvere a zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere), bol premlčaný (§ 100 ods. 1, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka), správne posúdiac, že v okolnostiach danej veci nenastali právne účinky uznania dlhu obsiahnutého v dohode o uznaní dlhu a úhrade pohľadávky v splátkach zo 7. mája 2020, teda nezačala

plynúť vo vzťahu k dlhu nová 10 ročná premlčacia doba od uznania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 110 Občianskeho zákonníka a to z dôvodu, že dohoda je absolútne neplatná pre jej rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka), keďže bola uzatvorená jednostranne výlučne na prospech žalobkyne a jej uzatvorenie žalobkyňa dosiahla v rozpore s ustanoveniami na ochranu žalovaného ako spotrebiteľa, konaním opodstatnene vyhodnoteným ako nekalá obchodná praktika (§ 7 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z. z.) a zároveň konaním rozporným s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.). V konečnom dôsledku zároveň správne tiež posúdiac, že v konaní neboli splnené zákonné predpoklady pre postup podľa § 282 CSP, t. j. rozhodnutie o nároku žalobkyne rozsudkom pre uznanie nároku. Súd prvej inštancie správne vzal do úvahy výsledky vykonaného dokazovania, preukázané skutkové okolnosti a ich vplyv na nárok žalobkyne a obranu žalovaného, vychádzajúc z nich správne žalobe nevyhovел a žalovanému vzhľadom na plný úspech vo veci priznal aj plnú náhradu trov konania (§ 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP). Odvolací súd nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd ďalej uviedol, že so všetkými odvolacími námietkami, ktoré boli v zásade v identickom duchu produkované žalobkyňou už pred súdom prvej inštancie, sa dostatočne, podrobne a správne vysporiadal vo svojom rozhodnutí už súd prvej inštancie. Žalobkyňou nebola spochybnená povinnosť súdu prvej inštancie ex offio skúmať, či právo žalobkyne nebolo premlčané v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka ku dňu podania žaloby. Sporným v priebehu odvolacieho konania zostalo, či okolnosti veci umožňujú posúdiť uplatnený nárok ako premlčaný. Vo vzťahu k vyššie uvedenej spornej otázke odvolateľka primárne tvrdila, že jej nárok nebol v čase podania premlčaný a to bez ohľadu na existujúcu Dohodu o uznaní záväzku. S týmto jej názorom sa odvolací súd nestotožnil. Súd prvej inštancie otázku možného premlčania v okolnostiach danej veci posudzoval správne v zmysle ustanovení § 101 ods. 1, § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka, ktoré právne posúdenie odvolateľ ani nespochybnil, v podrobnostiach ju rozoberajúc odkazom na identifikované rozhodnutia najvyššej súdnej autority (Najvyššieho súdu SR) v bode 43. odôvodnenia svojho rozhodnutia. Vychádzajúc z dokazovaním zisteného skutkového stavu a v rámci neho menovite aj tvrdení samotnej žalobkyne, ktoré žalovaný nerozporoval a ktoré ani v odvolaní nespochybnila žalobkyňa, právna predchodkyňa žalobkyne (Slovenská sporiteľňa, a. s.) k 1. decembru 2019 celý úver zosplatnila, využívajúc svoje právo vychádzajúc z tvrdení samotnej žalobkyne pre splátku splatnú 17. augusta 2019 (od splatnosti ktorej uplynuli tri mesiace, ktoré omeškanie do zosplatnenia naďalej trvalo) podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka najneskôr do termínu 17. decembra 2019 (od 17. augusta 2019 + 3 mesiace je 17. novembra 2019 a najbližšia splatná splátka bola 17. decembra 2019) tzn. do najbližšej splatnej splátky. Splátkou v omeškaní viac ako 3 mesiace, bola teda splátka splatná 17. augusta 2019, pre ktorú došlo tiež k zosplatneniu, čo tvrdila aj žalobkyňa. Vychádzajúc z právneho názoru obsiahnutého v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/224/2021 4Cdo/132/2021 a 7Cdo/347/2021 (na ktoré tiež v odôvodnení poukázal súd prvej inštancie a od ktorých ani v okolnostiach danej veci nebol dôvod sa odchýliť) trojročná premlčacia doba ohľadom zosplatneného zostatku úveru začala plynúť prvý deň nasledujúci po troch mesiacoch od omeškania so zaplatením splátky, pre nesplnenie ktorej banka uplatnila právo žiadať predčasné splatenie úveru, v tomto prípade dňa 18. novembra 2019 a štandardne by uplynula 18. novembra 2022. Keďže však premlčacia doba na základe § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony neplynula od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 (35 dní) a tiež neplynula na základe § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. v znení zákona č. 9/2021 Z. z. od 19. januára 2021 do 28. februára 2021 (41 dní), koniec premlčacej doby, ktorý by inak pripadol na 18. novembra 2022, sa takto posunul o 76 dní. Vyššie uvedené skutočnosti rozhodne pre posúdenie premlčania žalobkyňa ani nespochybnila. Tvrdenie žalobkyne, že nárok v čase podania žaloby premlčaný nebol (bez ohľadu na Dohodu o uznaní záväzku), tak nemalo oporu v okolnostiach danej veci a tiež v skutočnostiach ňou samotnou v priebehu konania tvrdených. Ďalšou časťou svojich námietok žalobkyňa spochybnila správnosť záveru o neplatnosti Dohody o uznaní záväzku, domáhajúc sa prostredníctvom nej založenia plynutia novej desaťročnej premlčacej doby v zmysle § 110 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 558 Občianskeho zákonníka, vo svetle čoho tvrdila nesprávne právne posúdenie otázky (ne)platnosti uznania záväzku a s ňou súvisiacej otázky premlčania uplatneného nároku. V priebehu konania nebolo sporným, že Dohodu o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach

uzatvorili 7. mája 2020 žalobkyňa so žalovaným. Dohoda bola formulárová (vopred predtlačená), len na zadnej strane dohody bolo rukou dopísané miesto, dátum a podpis uzatvorenia dohody dlžníkom a podpis konateľa žalobkyne. Nebolo sporným, že obe strany túto aj podpísali. Podľa názoru žalobkyne predmetná Dohoda spĺňala všetky náležitosti, ktoré ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, žalovaný v čl. 2 Dohody potvrdil vedomosť o premlčení dlhu a následkoch s tým spojených, preto podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka platí, že ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za 10 rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo. Na pojednávaní 27. októbra 2023 právna zástupkyňa žalobkyne uviedla, že k podpisu Dohody o uznaní dlhu žalovaného nikto nenútil.

2.2. Súd prvej inštancie správne uviedol, že žiadna zo sporových strán nespochybnila, že v prípade dotknutej Dohody o uznaní záväzku uzatvorenej stranami sporu, išlo o vopred pripravenú formulárovú predtlač žalobkyňou, ktorý formulár bol konštruovaný tak, že reálne predpokladá (bolo možné) do neho doplniť iba údaje na strane žalovaného (jeho podpis) miesto a deň jej uzatvorenia. Dohoda, týkajúca sa uznania dlhu, nebola iniciovaná žalovaným ako spotrebiteľom, ktorý jej uzavretím nič nezískal, ale naopak zhoršil svoje postavenie. Pri vyhodnocovaní praktiky veriteľa súd prihliadal na úroveň priemerného spotrebiteľa (Smernica Rady a EP 2005/29, bod 18 preambuly), kedy hrozilo nebezpečenstvo, že takýto spotrebiteľ podpíše dokument sledujúc dosiahnutie splátok, avšak v skutočnosti ide podľa citovanej Smernice o nekalú obchodnú praktiku a nie o odbornú starostlivosť dodávateľa, ktorého cieľom bolo dosiahnutie uznania záväzku a tým predĺženie premlčacej lehoty na uplatnenie nároku.

2.3. V okolnostiach posudzovanej veci žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno o tom, že žalovanému, ako priemernému spotrebiteľovi boli akokoľvek vysvetlené, v súlade s požiadavkou odbornej starostlivosti, následky uznania dlhu najmä s ohľadom na jeho premlčanie, resp. založenia plynutia novej dĺžky premlčacej doby. Následne žalovaný bez toho, aby mu boli vysvetlené následky uznania záväzku, dohodu podpísal. Ak by bola žalobkyňa žalovanému vysvetlila následky uznania záväzku, bolo by nelogické, že by žalovaný s takýmto poznatkom Dohodu o uznaní záväzku podpísal. Preto odvolací súd súhlasil so súdom prvej inštancie aj v tom, že konkrétne zmluvné podmienky zakomponované do Dohody, týkajúce sa predpokladov vzniku uznaniu dlhu a formy splácania dlhu, sú zakomponované do zmluvných podmienok na vopred pripravenom formulári zo strany žalobkyne, pričom žalovaný v tomto kontraktáčnom procese nedojednávaval ani podmienky jeho uplatnenia (vzniku nároku žalobkyne), ani jej výšku. Zo znenia Dohody nevyplývajú následky podpisu tejto dohody (uznanie dlhu), taktiež absentovalo poučenie o tom, že po uplynutí premlčacej doby ohľadom práva na istinu a príslušnosť pohľadávky z úverovej zmluvy sa stáva toto právo proti žalovanému súdne nevymáhateľným, a ak podpíše žalovaný túto Dohodu, začne plynúť nová premlčacia doba v dĺžke 10 rokov od uznania, v ktorej lehote bude môcť žalobkyňa proti žalovanému peňažný nárok na súde vymáhať, či iných podmienok Dohody vyznievajúcich na neprospech spotrebiteľa, a tak nemožno pochybovať o tom, že zmluvná voľnosť žalovaného bola zásadným spôsobom obmedzená len na dopisované údaje a žalovaný tak mal jedine možnosť Dohodu, ako celok, prijať. Nič na tom nemenila ani námietka žalobkyne, že žalovaný mal dostatočný priestor na oboznámenie sa s obsahom Dohody, a ak by nesúhlasil, resp. mal výhrady k jej obsahu, mal možnosť Dohodu nepodpísať, keďže prítomné výsledky dokazovania v prospech takéhoto záveru nenasvedčovali. Pokiaľ sa žalobkyňa bránila tým, že predmetnou Dohodou iba umožnila žalovanému splácať zosplatnený dlh a snažila sa presvedčiť súd, že vlastne poskytla dlžníkovi určitú výhodu v podobe možnosti splácať zosplatnený úver, hoci mohla okamžite podať žalobu na súd a trvať na celom uplatnenom nároku, uvedené vyznievalo účelovo, pretože samotný žalovaný nežiadal o možnosť zosplatnený úver splácať a išlo výlučne o iniciatívu veriteľa, o čom svedčí žalobkyňou nakoncipovaný text Dohody, ktorého súčasťou učinil tiež prehlásenie dlžníka o uznaní dlhu, ktoré žalovaný nemohol vylúčiť, ak chcel na ponúknutú možnosť splácať už zosplatnený dlh pristúpiť, a žalovaný ju mal možnosť len podpísať, alebo nepodpísať. Z výsluchu samotného žalovaného vyplynulo, že s takouto možnosťou ho oslovil samotný veriteľ. Pokiaľ zo strany veriteľa išlo skutočne iba o poskytnutie výhody v podobe možnosti splácať zosplatnený dlh, odvolaciemu súdu nebolo zrejmé, prečo žalobkyňa potrebovala zakomponovať do ponúknutej možnosti splácať zosplatnený dlh aj vyhlásenie dlžníka o uznaní dlhu, ktoré ani nebolo podmienené súhlasom veriteľa, pretože ide o jednostranný právny

úkon dlžníka. Veriteľ si ale musel byť vedomý toho, že pokiaľ spotrebiteľ bude mať záujem o možnosť dlh splácať v splátkach v zmysle predmetnej Dohody, svojím podpisom sa súčasne podpíše aj vopred naformulované uznanie dlhu, hoci to nebolo v jeho úmysle. Taktiež argumentácia žalobkyne, že v súvislosti s možnosťou splácať zosplatnený úver bolo logické, že si veriteľ potreboval zabezpečiť, aby pre prípad opätovného porušenia platobnej disciplíny nedošlo k premlčaniu jeho nároku zabezpečovacím prostriedkom, a to uznaním dlhu, v zmysle vykonaného dokazovania nemá žiadne opodstatnenie. Ak by malo platiť uvedené, potom by bolo bežným postupom veriteľa, aby už pri samotnom uzatváraní úverových zmlúv s dlžníkmi, t. j. pri založení zmluvného vzťahu požadoval od dlžníka súčasne jeho vyhlásenie o uznaní dlhu, pretože veriteľ nemohol mať nikdy istotu, že zo strany dlžníka nedôjde k porušeniu jeho platobnej disciplíny, k čomu ale bežne veritelia nepristupujú. Navyše prípad, že sa zmluvné strany následne samostatným úkonom dohodli na možnosti splácať zosplatnený úver v splátkach, nespôsobuje premlčanie nároku a veriteľovi zostáva možnosť uplatniť si predmetný nárok aj v prípade opätovného porušenia platobnej disciplíny vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote. V okolnostiach posudzovanej veci teda súd prvej inštancie správne podrobil Dohodu kontrole, či neobsahovala ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na ťarchu spotrebiteľa, keď ustanovenia týkajúce sa uznania dlhu zjavne neposudzoval len izolovane, teda bez ich previazanosti na celý obsah Dohody, ale vo vzájomných súvislostiach s ostatnými dojednaniami, aby tak mohol objektívne vyhodnotiť, či Dohodu bolo možné považovať za korektnú, teda vyváženú vo vzťahu k obom stranám tak, čo do ich práv, ako tiež ich povinností, pretože v prípade, ak by takto nepostupoval a vyhovel žalobe na zaplatenie peňažného nároku, ktorá by objektívne vykazovala znaky nekalej obchodnej praxe, došlo by k porušeniu zákona, princípov súkromného práva (princíp proporcionality), ale tiež k porušeniu záväzku Slovenskej republiky vyplývajúcich z členstva v Európskej únii.

2.4. Súd prvej inštancie teda postupoval správne, keď ex offio posúdil možné premlčanie žalobkyňou uplatneného nároku vychádzajúc z ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka, aplikujúc ustanovenia Občianskeho zákonníka na právne posúdenie daného vzťahu a to ustanovenia upravujúce premlčaciu dobu podľa § 100 ods. 1, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka a nie príslušné ustanovenia o premlčaní podľa ustanovenia § 110 Občianskeho zákonníka (ako to požadovala žalobkyňa), keďže to neumožňovalo zistenie o neplatnosti Dohody vo svetle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka v podrobnostiach túto problematiku rozoberajúc v bode 44. odôvodnenia svojho rozhodnutia s obsahom ktorého sa odvolací súd stotožnil a v podrobnostiach naň odkázal. Odvolacia námietka žalobkyne ani v tomto smere, tak nebola spôsobilá privodiť v prospech nej priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

2.5. V konečnom dôsledku odvolací súd nesúhlasil ani s námietkou žalobkyne, že súd prvej inštancie napriek uznávaciemu prejavu žalovaného na pojednávaní 27. októbra 2023 nevydal rozsudok pre uznanie. Vo vzťahu k nastolenej otázke žalobkyňou základnými bolo, že vyjadrenia žalovaného v rámci výpovede pred súdom prvej inštancie 27. októbra 2023 nebolo možné považovať podľa názoru odvolacieho súdu, v zhode s názorom súdu prvej inštancie, za taký prejav jeho vôle, ktorý by vyvolával právne účinky predpokladané v ustanovení § 282 CSP. Žalovaný súhlasil so žalobou, dlh prestal splácať potom, čo nebol schopný uhrádzať pravidelné mesačné splátky iných úverov. Po vydaní platobného rozkazu a jeho doručení žalovanému, tento podal proti nemu odpor, pričom namietal uplatnený nárok a žiadal žalobu zamietnuť. Vzhľadom na závažnosť inštitútu, a to najmä za stavu, že ide o konanie s tzv. slabšou stranou, bolo potrebné dôsledne vyžadovať náležitosti uznávacieho právneho úkonu. V tomto smere odvolací súd poukázal na skutočnosť, že výrazový prostriedok „že súhlasí so žalobou“, nemožno bez ďalšieho považovať za uznávací prejav, nakoľko nebol dostatočne jasný a jednoznačný, aby z neho bolo možné usúdiť, že jeho úmyslom bolo skutočne uznanie dlhu aj výšky nároku. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie nikdy nevyjadril súhlas s výškou dlhu a konštatoval svoju situáciu pod tlakom prebiehajúceho súdneho sporu v podobe povinnosti úhrady dlhu, jeho vyjadrenia sa vždy týkali len splácania dlhu formou splátok. Bolo nepochybné, že uvedený prejav vôle nebolo možné bez ďalšieho a bez pochybnosti posúdiť ako procesné uznanie nároku s dôsledkom vydania rozsudku pre uznanie. Keďže odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval pri posudzovaní všetkých žalobkyňou namietaných otázok správne, za súčasne správne posúdené aj otázky náhrady trov konania,

rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Žalobkyňa neuvedla v odvolaní žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé k odlišnému, v jej prospech vyznievajúcemu rozhodnutiu, či s ktorými by sa už dostatočne a správne nebol vysporiadal už súd prvej inštancie. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovaný ako úspešná strana sporu v odvolacom konaní, má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila poukazom na ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Je názoru, že súd prvej inštancie, tak i odvolací súd v otázke uzatvorenia dohody o uznaní záväzku a úhrade pohľadávky v splátkach vytvorili veriteľovi také povinnosti a náležitosti dohody o uznaní dlhu a úhrade pohľadávky v splátkach, ktoré zo žiadnych zákonných ustanovení nevyplývajú. Zároveň odvolací súd svoje rozhodnutie presvedčivo neodôvodnil a tým spôsobil jeho nepreskúmateľnosť v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP.

3.1. Žalobkyňa poukázala na nesprávny procesný postup vo veci súdom prvej inštancie, ktorý platne uzatvorenú Dohodu považoval za neplatnú podľa § 39 OZ a neprihliadol na ňu v súvislosti s otázkou premĺčania nároku uplatňovaného žalobkyňou v tomto konaní, a uprel žalobkyni jej procesné oprávnenia vyplývajúce z CSP s poukazom na preskúmanie nároku po hmotnoprávnej stránke. Krajským súdom tvrdené argumenty uvedené v bode č. 38. odôvodnenia rozsudku krajského súdu neboli podložené žiadnym zákonným ustanovením, a preto rozhodnutie krajského súdu bolo v celom rozsahu nepreskúmateľné, čím bol naplnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že žalovanému neboli vysvetlené následky uznania dlhu najmä s ohľadom na jeho premĺčanie, resp. založenia plynutia novej dĺžky premĺčacej doby. V čase uznania dlhu, ku dňu podpisu Dohody žalovaným 7. mája 2020 nebol nárok žalobkyne premĺčaný, nakoľko právna predchodkyňa žalobkyne zosplatnila úver vyplývajúci zo zmluvy uzatvorenej 5. septembra 2014 podaním označeným ako Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti z 2. decembra 2019. V čase podpisu Dohody nebol nárok vôbec premĺčaný, a preto žalobkyni nevyplývala povinnosť podľa § 558 Občianskeho zákonníka a to upozorniť žalovaného, že nárok, ktorý podpisom Dohody uzná bol premĺčaný. Žiadne zákonné ustanovenie neukladalo žalobkyni povinnosť informovať žalovaného o plynutí novej 10 ročnej premĺčacej doby v prípade uznania dlhu. Žalobkyni nebolo zrejmé, z akých ustanovení krajský súd vychádzal, keď zastal názor, že žalobkyňa si nesplnila svoju povinnosť ohľadom vysvetlenia následkov uznania dlhu s ohľadom na jeho premĺčanie resp. založenie plynutia novej dĺžky premĺčacej doby, a žalobkyni takisto nebolo zrejmé, prečo krajský súd nezobral do úvahy, že žalobkyňa upozornila žalovaného na dĺžku novej premĺčacej doby, nakoľko takéto upozornenie bolo súčasťou žalovaným podpísanej Dohody. Krajský súd svoje tvrdenia ohľadom poučení žalovaného pred podpisom Dohody nepodložil žiadnym zákonným ustanovením. Krajský súd si vytvoril nové podmienky pre uznanie dlhu dlžníkom. Krajský súd okrem iného uviedol, že Dohoda bola formulárová a bola vypracovaná žalobkyňou. Žalobkyni nebolo zrejmé, prečo by z tohto dôvodu nemala byť Dohoda platná. Dovolateľka k danému uviedla, že žalovaný nemal povinnosť uzatvoriť Dohodu, a teda Dohodu podpísať nemusel. Žalovaný však svojím podpisom súhlasil s jej obsahom. Žalobkyňa ju nemusela uzatvárať, nakoľko jej nárok nebol v čase uzatvárania Dohody premĺčaný a mal možnosť uplatniť si ho rovno na súde, bez akejkoľvek snahy dohodnúť sa so žalovaným a pomôcť mu v snahe uhradiť jeho dlh v splátkach, nakoľko uhradenie dlhu v celosti nebolo pre neho zjavne v danej situácii možné, v opačnom prípade by dlh uhradil v celosti a nepodpísal by Dohodu. Nemožno súhlasiť so subjektívnymi právnymi závermi krajského súdu, v zmysle ktorých by bolo nelogické, prečo by žalovaný mal mať dôvod podpisovať dohodu s takýmto obsahom - keďže na základe uzatvorenia dohody poskytla žalobkyňa možnosť pre žalovaného dlh postupne splatiť a vyhnúť sa tak súdnemu konaniu. Podľa názoru žalobkyne bolo absolútne pochopiteľné a na mieste (a to aj s ohľadom na výsledok tohto súdneho konania), že žalobkyňa si pre prípad neplnenia splátkového kalendára potrebovala zabezpečiť vymáhateľnosť svojej pohľadávky, avšak ak by žalovaný dohodu odmietol (z akéhokoľvek dôvodu) uzatvoriť, potom by žalobkyňa pohľadávku žalovala na súde, nakoľko v čase uzatvorenia dohody nebola premĺčaná. Závery krajského súdu boli z týchto dôvodov prekvapivé. Súd bol povinný rešpektovať súkromnoprávnu dohodu aj vo veciach spotrebiteľských. V spornej časti dohody sa navyše jedná o

jednostranné vyhlásenie o uznaní záväzku. Podľa názoru žalobkyne bol takýto právny názor neudržateľný a rozporný s ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

3.2. Konajúce súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný uznal uplatňovaný nárok žalobkyne a súdy ho odmietli napriek splneniu všetkých procesných podmienok postupovať podľa § 282 CSP - zrejme s cieľom ochrany spotrebiteľa - ktorú však konajúce súdy zjavne nepoňali ako ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami a závadnými výrobkami (ktorá ochrana je zmyslom ochrany spotrebiteľa) - ale ako požiadavku na zastúpenie spotrebiteľa a aktívne vyhľadávanie dôvodov zamietnutia žaloby - a to aj za cenu výkladu zákona, ktorý nebolo možné dosiahnuť iným spôsobom, než jeho výkladom contra legem. Vo vzťahu k odôvodneniam konajúcich súdov žalobkyňa ďalej uviedla, že tieto boli zmätočné, nedostatočné a v rozpore s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, keďže súdy nižších inštancií vo svojich rozhodnutiach síce uviedli, z akého dôvodu nepostupovali v zmysle ustanovenia § 282 CSP, ktoré im autoritatívne prikazuje, za splnenia podmienok uvedených v tomto ustanovení, vydať rozsudok pre uznanie nároku žalovaným, avšak konajúce súdy namiesto postupu podľa § 282 CSP skúmali uplatňovaný nárok po hmotnoprávnej stránke. Žalobkyňa poukázala na absurdný postup súdu (okresného aj krajského súdu), ktorý za situácie, kedy výška pohľadávky a aktívna vecná legitímácia žalobkyne nebola medzi stranami ani sporná (žalovaný pohľadávku dokonca uznal čo do právneho dôvodu a výšky) sám znegoval žalovaného uznávací prejav založený na jeho slobodnej vôli. Odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu bolo nepreskúmateľné, a to do takej miery, že nerešpektovaním princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP. K tomuto dovolaciemu dôvodu dovolateľka ďalej uviedla, že žalovaný v danom prípade uznal záväzok v súlade s ustanovenia § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, záväzok uznaný žalovaným čo do dôvodu a výšky v čase uznania trval a odo dňa uznania záväzku začala plynúť nová 10 ročná premľacia doba. Dohoda medzi žalobkyňou a žalovaným bola tak dohodnutá platne, splňajúca všetky zákonom požadované náležitosti a nárok nebolo možné považovať za premľaný. Ak krajský súd vytváral podmienky pre platné uzatvorenie Dohody, respektíve uznanie dlhu, nad rámec požadovaného zákonom, spôsobil nepreskúmateľnosť rozhodnutia a nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čím bol naplnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

3.3. Právna otázka, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle ust. 421 ods. 1 písm. a) CSP bola. Žalobkyňa v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/437/2013 z 19. novembra 2015 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo/224/2021 z 27. apríla 2022. V ďalšom dovolateľka poukázala na uznesenie Krajského súdu v Bratislave so sp. zn. 8Co/421/2016 a so sp. zn. 2Co/862/2014, ako aj na právny názor Generálneho prokurátora, ktorý v obdobnej veci podal dovolanie. Poukázala, že žalovaný na pojednávaní, ktoré sa konalo 27. októbra 2023 na súde prvej inštancie viackrát povedal, že súhlasí so žalobou, a okrem tohto žalovaný svoj dlh voči žalobkyni písomne uznal čo do právneho dôvodu a výšky podpisom Dohody, ktorú mal súd k dispozícii ako dôkaz. Právna zástupkyňa žalobkyne na predmetnom pojednávaní navrhla vydať rozsudok pre uznanie nároku, pričom súd prvej inštancie rozsudok pre uznanie nároku nevydal, nárok skúmal po hmotnoprávnej stránke, pričom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/147/2021. Žalobkyňa je ale názoru, že jej nárok nebol premľaný, a teda nejde o obdobnú situáciu, akú riešil najvyšší súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/147/2021.

3.4. Konajúci súd nepostupoval v zmysle platných právnych predpisov a v súlade s rozhodnutiami vyšších súdnych autorít a rozhodol tak vo veci contra legem, čím sa odklonil aj od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čím došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Vády tejto povahy sú (okrem iného) dôvodom, ktorý zakladal prípustnosť a zároveň dôvodnosť podaného dovolania. V ďalšom dovolateľka poukázala na nález Ústavného súdu SR so sp. zn. II. ÚS 120/2020 a II. ÚS 168/2012 a na uznesenie najvyššieho súdu so sp. zn. 5Cdo/106/2010. Vo veci konajúce súdy porušili základné princípy sporového konania, ako aj zákonné ustanovenia CSP, a to najmä v spojitosti

ustanovením § 282 CSP. Podľa názoru žalobkyne bolo tiež neprípustné a rozporné s požiadavkou právneho štátu, ak vyššie súdne authority rozhodovali spôsobom „iný kraj, iný mrav“. Žalobkyňa tiež poukázala na uznesenie Krajského súdu v Košiciach so sp. zn. 2CoCsp/64/2020 a Krajského súdu v Žiline so sp. zn. 10CoCsp/17/2021. Na základe vyššie uvedeného žalobkyňa navrhla, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. K podanému dovolaniu sa vyjadril žalovaný ktorý sa s tvrdeniami žalobkyne nestotožňuje. Uviedol, že tak v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj na odvolacom súde mala žalobkyňa dostatočný priestor na preukázanie svojich tvrdení, čo podložila aj dokumentami pri prvotnom návrhu na vydanie platobného rozkazu z 28. februára 2023, pri vytýčení pojednávania vykonanému na súde prvej inštancie 27. októbra 2023, ako aj pri podaní odvolania na odvolacom súde. Žalovaný nesúhlasil s vyjadreniami žalobkyne, že na pojednávaní z 27. októbra 2023 išlo o jednoznačný súhlas žalovaného so žalobou. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že ani nevedel s čím súhlasí a taktiež si nebol vedomý účinkov súhlasu ktorý prejavil, keďže nemal právne vzdelanie, nebol ako žalobkyňa zastúpený právnym zástupcom a nebolo mu vysvetlené, ako mal v danej situácii postupovať. Žalovaný sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu v otázkach premlčania nároku žalobkyne, oba sudy postupovali správne a dospeli k záveru v súlade s § 54a Občianskeho zákonníka. Žalovaný súhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancie a taktiež odvolacieho súdu vo veci neplatnosti Dohody o uznaní dlhu a o úhrade pohľadávky v splátkach zo 7. mája 2020. Táto dohoda bola vopred naformulovaná žalobkyňou, bola v rozpore s dobrými mravmi, keďže výrazne zhoršila postavenie žalovaného ako spotrebiteľa vo vzťahu k žalobkyni, jej uzavretie bolo výlučne v záujme žalobkyne s predĺžením premlčacej doby a tým pádom si mohla žalobkyňa uplatniť nárok voči žalovanému ako spotrebiteľovi. Žalovanému neboli vysvetlené následky po podpise dohody zo strany žalobkyne tak, aby im porozumel ako spotrebiteľ. Konanie žalobkyne podstatne narušilo ekonomické správanie sa žalovaného ako spotrebiteľa, t. j. obmedzenie schopností spotrebiteľa urobiť rozhodnutie, ktoré by pri dostatku informácii neurobil. Dohoda bola spojená s uznaním dlhu a dlžník nemal inú možnosť, ak chcel dosiahnuť splátky, musel podpísať predložený formulár žalobkyňou ktorý bol vopred vyhotovený a ktorý obsahoval dohodu v splátkach, tak aj uznanie dlhu. Žalovaný sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie a taktiež s potvrdením odvolacieho súdu s poukazaním na smernicu a Rady č. 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom. Žalovaný ako osoba v pozícii slabšej sporovej strany dostatočne preukázal premlčanie, neplatnosť a nekalosť žalovaného nároku. Na základe uvedených skutočností tak navrhol, aby najvyšší súd zamietol dovolanie v celom rozsahu a rozhodnutie odvolacieho súdu, ako vecne správne potvrdil a taktiež žiadal o zamietnutie nároku zo strany žalobkyne na náhradu trov konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom

spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala nedostatočné odôvodnenie, resp. nepreskúmateľnosť a prekvapivosť napadnutého rozhodnutia.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

12. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na uvedené pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

14. Dovolací súd poukazuje, že rozsudok pre uznanie nároku je procesný inštitút, ktorého účelom je zhospodáriť konanie v prípade, že žalovaný osobitným procesným úkonom uzná nárok uplatnený žalobcom. Výdanie rozsudku pre uznanie nároku je viazané na návrh žalobcu. Uznanie nároku voči súdu je možné uskutočniť vo všetkých procesných formách predpísaných zákonom pre podania strán - podstatný bude obsah tohto úkonu. V dôsledku uznávacieho prejavu žalovaného odpadá dôvod, pre ktorý sa konanie začalo (spornosť v otázke existencie uplatneného nároku). Ak žalovaný v priebehu konania nárok žalobcu účinne uzná, súd už ďalej nezisťuje skutkové okolnosti a na ich objasnenie nevykonáva dokazovanie - vychádza zo samotného uznania nároku žalovaného. V prípade, že sú splnené predpoklady vyplývajúce z § 282, § 283 CSP a žalobca navrhne rozhodnúť rozsudkom pre uznanie, je súd povinný (obligátne) rešpektovať procesnú situáciu, ktorá nastala v dôsledku uznávacieho prejavu žalovaného a musí vydať rozsudok pre uznanie nároku (viď direktívnu dikciu zákona - „rozhodne súd“); súd teda v takom prípade nemá možnosť zvažovať, či rozsudok na základe uznania nároku vydá alebo

nevydá.

15. Ustanoveniu § 282 CSP a účelu, ktorý sa ním sleduje zodpovedá aj obmedzená prípustnosť odvolania, keď odvolanie proti rozsudku na základe uznania nároku v zásade nie je prípustné, okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia (porov. § 356 písm. a) CSP). Na rozdiel od predchádzajúcej úpravy už nie je možné v súčasnosti napadnúť rozsudok pre uznanie nároku z dôvodu, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie proti rozsudku pre uznanie nároku sa pripúšťa len z jediného dôvodu. Ním je, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie. Pod týmto zákonným vymedzením treba rozumieť a/ procesné podmienky (podmienky konania), platné pre každé súdne konanie, za ktorých splnenia môže súd konať vo veci a b/ osobitné podmienky pre vydanie rozsudku pre uznanie nároku zakotvené v § 282 - § 284. Podmienka uznania nároku by nebola splnená ani vtedy, ak by vydanie rozsudku pre uznanie bolo v rozpore s kogentnými ustanoveniami právneho predpisu (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1188 a podobne SJ (ČR) 103/1998).

16. V zmysle rozhodnutia najvyššieho súdu so sp. zn. 4Cdo/147/2021, publikovaného ako R 82/2023, na ktoré správne poukázal už súd prvej inštancie, režim premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy spočíva v tom, že ho nemožno vymáhať (nemožno ho uplatniť v súdnom ani v inom procesnom konaní), je v zásade nepripustné domáhať sa žalobou priznania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka. Pokiaľ si žalobca takýto procesný nárok aj tak uplatní, žaloba musí byť zamietnutá a to aj pre prípad, že dôjde k uznaniu nároku žalovanou stranou. Podmienka uznania nároku totiž nie je splnená vtedy, ak by vydanie rozsudku pre uznanie nároku bolo v rozpore s kogentným ustanovením § 54a Občianskeho zákonníka. Splneniu zákonnej podmienky pre vydanie rozsudku na základe uznania nároku bráni také uznanie nároku, ktorý je (ex lege) zo zákona zbavený súdnej vymáhateľnosti. Záonné podmienky na vydanie rozsudku pre uznanie nároku v zmysle ustanovenia § 282 CSP nie sú splnené, ak žalobca žalobou uplatní na súde nárok, ktorý ako premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka vymáhať a žalovaný, ktorý je spotrebiteľ, takýto nárok vo vzťahu k súdu uznal.

17. V posudzovanej veci dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd sa nielen formálne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie v intenciách § 387 ods. 2 CSP, ale sa vyjadril aj k nosným otázkam sporu, a síce, že pohľadávka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola premlčaná, pričom toto premlčanie bol súd povinný skúmať ex offio (bod 24. rozhodnutia odvolacieho súdu), a tiež to, že dohoda o uznaní dlhu nespĺňala všetky náležitosti, keďže z dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že spotrebiteľ si nebol vedomý toho, že uznal premlčaný dlh, keďže nerozumel tomu čo podpisuje a dohoda o uznaní sa týka premlčaného nároku (bod 37 rozhodnutia odvolacieho súdu). Možno teda skonštatovať, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti ani nepreskúmateľnosti či prekvapivosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Rozsudok odvolacieho súdu spĺňa zákonné požiadavky na obsahové náležitosti rozhodnutia (§ 220 CSP) a jeho odôvodnenie je preskúmateľné z hľadiska skutkových i právnych záverov.

18. Odvolací súd sa v rámci svojho preskúmania dôsledne vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými a právnymi otázkami, ktoré boli v konaní nastolené, ako aj s konkrétnymi odvolacími námietkami žalobkyne. Odôvodnenie krajského súdu spĺňa obsahové náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP - jasne vysvetľuje, čo žalobkyňa namietala, ako sa k týmto námietkam súd postavil, aké skutkové tvrdenia a dôkazy vzal do úvahy, ktoré z nich považoval za preukázané, ako ich hodnotil a na akých právnych záveroch založil svoje rozhodnutie. V spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, na ktoré v podstatných bodoch nadviazal, tvorí rozhodnutie odvolacieho súdu ucelený, zrozumiteľný a vnútorne konzistentný celok, ktorý spĺňa zákonné požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodnutí podľa § 393 CSP.

19. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že dovolateľka sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje

rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

20. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštalácie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Neostáva preto nič iné, než konštatovať, že v prejednávanej veci boli z tohto pohľadu odvolacím súdom splnené ústavnoprávne nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

21. K namietanej prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu sa za prekvapivé rozhodnutie považuje rozhodnutie, ak odvolací súd oproti súdu prvej inštalácie vychádzal z iného skutkového alebo právneho základu, ktorý na prvej inštalácii nebol posudzovaný a s ktorým strana nemohla v odvolacom konaní počítať. Ide najmä o rozhodnutia „nečakane“ založené na odlišných právnych záveroch (sp. zn. 3Cdo/102/2008) alebo na nových dôvodoch, ku ktorým sa strana nemohla vyjadriť (sp. zn. 5Cdo/46/2011). Rovnako Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 52/2019, uviedol, že prekvapivé je rozhodnutie, ak odvolací súd úplne alebo podstatne zmení právne východiská, podľa ktorých bola vec dosiaľ posudzovaná, bez toho, aby účastníkom umožnil vyjadriť sa k takejto zmene. Typicky ide o situáciu, keď odvolací súd zmení právnu kvalifikáciu rozhodujúcich skutkových okolností, prípadne aplikuje právnu normu, ktorá v doterajšom konaní nebola stranami ani súdom použitá, alebo opiera svoje závery o nové dôkazy či skutkové zistenia, ku ktorým účastníci nemali možnosť zaujať stanovisko. Naopak, odlišná interpretácia totožného zákonného ustanovenia pri nezmenenom skutkovom základe prekvapivosť rozhodnutia nezakladá. V posudzovanom prípade však dovolací súd k takýmto záverom neprišiel. Skutočnosť, že odvolací súd tieto závery doplnil o vlastné právne zdôvodnenie a vysvetlenie, nijako nemení charakter jeho rozhodnutia ako potvrdzujúceho a nemôže založiť vadu prekvapivosti. Konkrétnejšie stanovisko odvolacieho súdu k odvolacím námietkam (prítom v podstatnom v zhode s prvoinštančným rozhodnutím) nepredstavuje samo osebe rozhodnutie založené na odlišných skutkových zisteniach, ani iné právne posúdenie veci, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako porušenie tzv. dvojínštančnosti súdneho konania. Aj konštantná judikatúra najvyššieho súdu (R 56/2012) dospela k záveru, že ak sa odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozhodnutia v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi prvoinštančného rozhodnutia a nad ich rámec uviedol ešte aj ďalšie, z pohľadu prvoinštančného konania nové dôvody, jeho rozhodnutie nie je prekvapivé a takýto postup odvolacieho súdu v konečnom dôsledku neodníma strane možnosť konať pred súdom.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že nižšie súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

23. Žalobkyňa podala dovolanie i podľa § 421 ods. 1 CSP tvrdiac, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku splnenia podmienok vydania rozsudku pre uznanie. Primárne vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

24. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

26. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

27. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

28. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 písm. a) CSP) alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. b) až c) § 421 ods. 1 CSP). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

29. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Rovnako tak sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu vecí významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

30. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti,

t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

31. Ešte pre úplnosť treba uviesť, čo patrí do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Dovolací súd pritom pri posudzovaní prípustnosti dovolania nie je viazaný (a zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označil dovolateľ (viď sp. zn. 1VObd/2/2020, 1VCdo/2/2022, 8Cdo/278/2019). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky ani Európskeho súdu pre ľudské práva (3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017). Pokiaľ sa riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom prípadne odkloní od právnych záverov prijatých týmito súdmi, nemôže ísť o odklon relevantný v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

32. Odklon právnych záverov odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu odôvodňuje žalobkyňa poukázaním na rozhodnutie najvyššieho súdu so sp. zn. 3Cdo/437/2013 z 19. novembra 2015: „V dôsledku uznávacieho prejavu odporcu odpadá dôvod, pre ktorý sa konanie začalo (spornosť v otázke existencie uplatneného nároku). Ak odporca v priebehu konania navrhovateľov nárok účinne uzná, súd už ďalej nezisťuje skutkové okolnosti a na ich objasnenie nevykonáva dokazovanie - vychádza zo samotného uznania nároku odporcom. V prípade, že sú splnené predpoklady vyplývajúce z § 153a ods. 1 O.s.p., je súd aj bez návrhu povinný (obligátne) rešpektovať procesnú situáciu, ktorá nastala v dôsledku uznávacieho prejavu odporcu a musí vydať rozsudok na základe uznania nároku (viď direktívnu dikciu zákona - „súd rozhodne“); súd teda v takom prípade nemá možnosť zvažovať, či rozsudok na základe uznania nároku vydá alebo nevydá. (...) treba mať (vzhľadom na uznávací prejav odporkyne) na zreteli, že súd prvého stupňa v danej procesnej situácii ani iný rozsudok nemohol vydať.“ Toto rozhodnutie však vychádza ešte z Občianskeho súdneho poriadku a nereflektuje ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka, pričom práve toto ustanovenie bolo primárne pri posudzovaní nároku žalobkyne v prejednávanej veci.

32.1. Dovolateľka v rámci namietaného odklonu poukázala aj na rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/224/2021 z 27. apríla 2022: „Rozsudok na základe uznania je procesný inštitút, ktorý bol do procesného práva zaradený na účely zjednodušenia a zrýchlenia civilného sporového konania. Uznáním nároku podľa ust. § 282 CSP sa rozumie procesný úkon žalovaného, t. j. úkon adresovaný súdu, ktorý môže byť urobený a akejkolvek prípustnej forme a z jeho obsahu jednoznačne vyplýva, žalovaný žalobný návrh celkom, sčasti alebo v jeho základe uznáva. Nie je pritom rozhodujúce, či a ako je takýto procesný úkon označený a či uznanie nároku je vyjadrené práve týmto slovným spojením. V dôsledku uznávacieho prejavu žalovaného odpadá dôvod, pre ktorý sa konanie začalo (spornosť v otázke existencie uplatneného nároku). Ak žalovaný v priebehu konania žalobcov nárok účinne uzná, súd už ďalej nezisťuje skutkové okolnosti a na ich objasnenie nevykonáva dokazovanie a vychádza z uznania nároku žalovaným. V prípade uznania a vzdania sa nároku strany prejavia hmotnoprávny úkon voči súdu (nie voči seba navzájom) a súd musí meritórne rozhodnúť. Ak sú splnené podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 282 CSP, je teda súd povinný obligatórne rešpektovať procesnú situáciu, ktorá nastala v

dôsledku uznávacieho prejavu žalovaného a musí vydať rozsudok na základe uznania nároku. Súd v takom prípade nemá možnosť zvažovať, či rozsudok na základe uznania nároku vydá alebo nevydá. Uznanie nároku žalovaným je teda procesným úkonom a jeho výslovným prejavom a to v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci.“ V prejednávanej veci žalovaný podal odpor (čím de facto poprel pohľadávku) a zároveň sa jedná o pohľadávku, ktorá bola premlčaná v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka. Dovolateľkou namietané rozhodnutie vychádzalo z posudzovania len samotného ustanovenia § 282 CSP a nie so zreteľom na ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie 4Cdo/224/2021 vychádza z inej skutkovej situácie.

33. Pokiaľ žalobkyňa uviedla aj rozhodnutia Ústavného súdu SR, dovolací súd pre úplnosť uvádza, že rozhodnutie so sp. zn. II. ÚS 120/2020 sa týkalo verejnej dražby a rozhodnutie II. ÚS 168/2020 namietala žalobkyňa s dôrazom na dostatočné zisťovanie skutkového stavu.

34. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že rozhodnutia od ktorých vidí dovolateľka odklon, sú pre odlišné skutkové a právne okolnosti na prejednávanej vec neaplikovateľné.

35. Základná téza o nevyhnutnosti analógie v skutkovom stave tvorí predpoklad aplikácie ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, t. j. iba vtedy dochádza k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ak ide súčasne o analógiu v skutkovom stave, teda o typovo skutkovú podobu. Pri argumentácii akýmkoľvek súdnym rozhodnutím treba vždy text takého rozhodnutia vnímať v kontexte pôvodného konania, v ktorom bolo toto rozhodnutie vydané. Ak sú skutkové okolnosti v posudzovanom prípade odlišné, nemožno závery súdneho rozhodnutia ako precedensu v inej veci bez ďalšieho preberať a v takom prípade ide o nepriliehavý „judikát“.

36. Otázkou analógie v skutkovom stave ako predpokladu aplikácie ustálenej rozhodovacej praxe sa zaoberal aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze č. k. I. ÚS 51/2020 z 9. júna 2020 (ZNaU 24/2020), ktorý judikoval, že „(...) Ak však nejde o analógiu v skutkovom stave, teda o typovo skutkovú podobu, aplikácia skorších súdnych rozhodnutí nie je namieste. Ak najvyšší súd nesprávne vyhodnotí analógiu v skutkovom stave a toto posúdenie má za následok odmietnutie dovolania, ide o porušenie práva na spravodlivý proces.“ Zásada o analógii v skutkovom stave ako nevyhnutného predpokladu aplikácie ustálenej rozhodovacej praxe je aplikovateľná aj na aktuálne rozhodovanie dovolacieho súdu, keďže dovolateľom označené rozhodnutie najvyššieho súdu nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax na prejednávaný prípad.

37. Dovolateľka síce poukázala aj na rozhodnutia krajského súdu, avšak tak ako je uvedené vyššie, rozhodnutia krajského súdu netvorí prax dovolacieho súdu a preto nemožno hovoriť o odklone od týchto rozhodnutí.

38. Pre úplnosť dovolací súd k namietanej vady premlčania uvádza, že ide o hmotnoprávnu (právnú) otázku a žalobkyňa vo svojom dovolaní k otázke premlčania iba polemizovala s názorom odvolacieho súdu keď mala za to, že jej pohľadávka nebola premlčaná, pričom neuviedla žiadnu právnu argumentáciu v zmysle ust. § 421 ods. 1 CSP a premlčanie zostalo len v rovine konštatovania.

39. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

40. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.